

Η ΜΕΓΑΛΗ ΑΝΑΚΑΛΥΨΙΣ

ΣΤΑΓΟΝΕΣ ΔΡΟΣΟΥ

Ἐκ τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Α'. Κυριακῆς τῶν Νηστειῶν, τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας, οὐμπικιούσης ἐφέτος μετὰ τῆς ἑορτῆς τοῦ πολιοῦχου τῆς Ἀποστολικῆς ἐκκλησίας Σμύρνης τοῦ Ἱεροῦ Πολυκάρπου.

Ἔρχου καὶ ἴδε.—(Ἰωάννου 1, 47).

Ἀπλούσταται λέξεις, καὶ ὁμως ἐγκλείουσαι βαθύτατα νοήματα, περιγράφουσαι ἐν τῶν μεγίστων κοσμοϊστορικῶν γεγονότων, τὸ ὁποῖον παρήγαγε τὰ μέγιστα καὶ τὰ μᾶλλον ἀξιοσημείωτα ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς γῆς ἀποτελέσματα. Σπανίως ἄλλαι Εὐαγγελικαὶ περικοπαὶ περιέλαβον εἰς τόσην ἀπλότητα λέξεων καὶ διηγήσεως, τόσον τρυφερὸν κόσμον κραταιῶν ἰδεῶν, καὶ ἐπενήργησαν συμπαθέστερον ἐπὶ τῶν καρδιῶν τῶν ἀνθρώπων πάσης ἐποχῆς.

Τὰ ἐν τοῖς ῥήμασι τούτοις περιεχόμενα γεγονότα εἶνε λίαν σπουδαῖα, περιγράφονται δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελιστοῦ Ἰωάννου μεθ' ὧν ἐκείνων τῶν λεπτομερειῶν των καὶ μεθ' ὧν τῆς γραφικῆς ἐκείνης δυνάμεως ἀλλὰ καὶ τρυφερότητος ἀνθρώπου, εἰς τὴν καρδίαν τοῦ ὁποῖου ταῦτα ἀφῆκαν βαθυτάτην καὶ ἀνεξάλειπτον ἐντύπωσιν.

Πρόκειται περὶ τῆς «Μεγάλης

Ἀνακαλύψεως». Ἐξιστορεῖ δὲ Ἰωάννης πῶς ἀνεκάλυψαν αὐτὸς καὶ ὁ Ἀνδρέας πρῶτοι τὸν Μεσσίαν, πῶς αὐτοὶ πρῶτοι προσήλθον εἰς τὸν Χριστόν, πῶς τὴν ἀνακάλυψιν ταύτην ἐσπευσε πρῶτος ὁ Ἀνδρέας ν' ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν ἀδελφὸν τοῦ Σίμωνα λέγων αὐτῷ «εὐρήκαμεν τὸν Μεσσίαν», πῶς τὴν ἐπαύριον ἐγένετο κάτοχος τῆς Ἀνακαλύψεως ταύτης καὶ ὁ Φίλιππος, πῶς ὁ Φίλιππος τὴν Ἀνακάλυψιν μετέδωκεν εἰς τὸν Ναθαναήλ, ὃν ἐπὶ τούτῳ ἐξήτησε καὶ εὗρεν ὁ Φίλιππος καὶ τῷ εἶπεν «ὃν ἔγραψε Μωσῆς ἐν τῷ Νόμῳ καὶ οἱ προφῆται εὐρήκαμεν Ἰησοῦν, τὸν υἱὸν τοῦ Ἰωσήφ, τὸν ἀπὸ Ναζαρέτ». Καὶ ἐξιστορεῖ δὲ Ἰωάννης τί ἠσθάνθησαν οἱ πρῶτοι οὗτοι μαθηταὶ εἰς τὰ μύχια τῶν καρδιῶν των, ὅτε εὐρέθησαν πρὸ τῆς Μεγάλης ταύτης Ἀνακαλύψεως, ὅτε δηλ. εὐρέθησαν πρὸ Ἐκείνου, τὸν ὁποῖον ἐπόθησαν ὅλα τὰ ἔθνη

Ἐκείνου, ὅστις ἦτο ὁ πολικὸς Ἀστὴρ τῆς προσδοκίας καὶ ἐλπίδος ὅλων τῶν λαῶν, Ἐκείνου ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ὁποῖου ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν εἶχεν ἔλθῃ καὶ αἱ ἐλπίδες τῶν αἰῶνων εἶχον πληρωθῆ.

Λέγουσιν οὖν, ὅτι ὁ σοφὸς Πυθαγόρας ἀνεκάλυψε τὸ γεωμετρικὸν ἐκεῖνο θεώρημα τοῦ τετραγώνου τῆς ὑποτείνουσας, ἐθυσίασεν ἐκ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ τῆς μεγάλης χαρᾶς του ἑκατὸν βοῦς διὰ τὴν μεγάλην του Ἀνακάλυψιν, καὶ τὸ θεώρημα τοῦτο ὠνομάσθη Ἐκατόμβη. Ἐπίσης ἱστορεῖται οὖν, ὅτι ὁ Ἀρχιμήδης ἀνεκάλυψε τὸν φυσικὸν ἐκεῖνον νόμον, καθ' ὃν πᾶν σῶμα βαπτιζόμενον ἐν τῷ ὕδατι χάνει τόσον τοῦ βάρους του, ὅσον εἶνε τὸ ὑπ' αὐτοῦ ἐκτοπιζόμενον ὕδωρ, ὅστις λέγεται «ἀρχὴ τοῦ Ἀρχιμήδους», ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ λουιτρῶνος γυμνὸς καὶ ἔιρεχεν εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν Συρακουσῶν φωνάζων «εὕρηκα, εὕρηκα».

Ἀκριβῶς καὶ τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον ὠνομάσθη Εὐαγγέλιον τοῦ «Εὐρήκαμεν», διότι ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον ὄλοι ἀλληλοδιαδόχως οἱ πρῶτοι μαθηταί, εὐρόντες τὸν Μεσσίαν, ἢ μᾶλλον εὐρεθέντες ὑπὸ τοῦ Ἰησοῦ, κοινοποιοῦσιν εἰς πάντας τὴν εὐρεσίν των ταύτην τὴν πολύτιμον, καὶ καλοῦσιν ἀλλήλους μετὰ τὴν κραταιὰν ταύτην πρόσκλησιν «ἐρ-

χου καὶ ἴδε», εἰς τὴν δοκιμὴν τῆς μεγάλης των ταύτης εὐρέσεως καὶ Ἀνακαλύψεως.

Ἦ περικοπή αὕτη ἡ Εὐαγγελικὴ δύναται νὰ ὀνομασθῆ Εὐαγγέλιον τῆς «Μεγάλης Ἀνακαλύψεως» εἰς τὴν δοκιμὴν τῆς ὁποίας καὶ ἡμεῖς δυνάμεθα καὶ χρεωστοῦμεν νὰ καλῶμεν μετὰ παρησιαίας τοὺς πάντας, διότι εἶνε ἀνάγκη νὰ λάβωσι γνῶσιν καὶ πείραν αὐτῆς πάντες, ὅσοι ἐπιθυμοῦσι νὰ ἀισθανθῶσι τὴν πραγματικὴν ἀξίαν τῆς Ἀνακαλύψεως ταύτης, ἣτις εὐρέθη εἰς τὸν Ἰωάννην, εἰς τὸν Ἀνδρέαν, εἰς τὸν Σίμωνα, εἰς τὸν Φίλιππον καὶ εἰς τὸν Ναθαναήλ καὶ εἰς πάντας τοὺς πιστεύοντας ἀληθῶς.

Ἡ μέθοδος, δι' ἧς ἡ Ἀνακάλυψις αὕτη ἐγένετο γνωστὴ εἰς πάντας τούτους τοὺς πρῶτους μαθητάς, ἀλλὰ καὶ εἰς πάντας, ὅσοι ἐν τῇ συνεχείᾳ τῶν αἰῶνων ἀποδέχονται τὴν ἀλήθειαν ταύτην, εἶνε πασίγνωστος, εἶνε ἡ ἀτομικὴ ἐκάστου πείρα καὶ ἡ προσωπικὴ δοκιμὴ, ἣτις συμβολίζεται καὶ συνοψίζεται εἰς τὰς ἐξῆς δύο τοῦ Εὐαγγελίου λέξεις «Ἔρχου καὶ ἴδε».

Ὁ Χριστιανισμὸς, ἡ Μεγίστη αὕτη Ἀνακάλυψις ὅλων τῶν αἰῶνων, ὄχι μόνον ἀρέσκειται νὰ ὑποβάλληται εἰς πᾶσαν δυνατὴν ἔρευναν, ἀλλὰ καὶ προκαλεῖ πάντας νὰ βασανίζωσιν αὐτὸν καὶ τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ ἀξιώματα, ἐφ' ὧν ἐδράζεται, διότι ἔχει πλήρη

Ἀνάγκη ὁμως, ἀναγνώστα, ν' ἀναγνώσῃς ἐν συνεχείᾳ ὅλον τὸ πρῶτον Κεφάλαιον τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου καὶ ἰδίως ἀπὸ τοῦ στίχου 35-52

καὶ ἀδίστακτον τὴν πεποίθησιν
δοῦ πᾶς ἐλλικρινῆς ἐρευνητῆς δὲν
θὰ βραδύνη ν' ἀνακαλύψῃ τὴν
σφραγίδα τοῦ Θεοῦ τῆς ἀληθείας
ἐπὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν πράξεων
τῆς παγκοσμίου ταύτης Ἀνακα-
λύψεως, τῆς ἐξακολουθούσης ἐπὶ
εἰκοσι τῶρα αἰῶνας νὰ συγκινήῃ,
καὶ συγκυκᾷ καὶ ὠθήῃ πρὸς τὰ
πρόσω τὴν σκεπτομένην καὶ διὰ
τὰ μεγάλα ἰδανικά ζῶσαν ἀνθρώ-
πότητα.

«Ἐρχου καὶ ἴδε», ἦτο καὶ διὰ
τοῦς πρώτους τοῦτους μαθητάς,
καὶ διὰ τοῦς κατόπιν Χριστια-
νοῦς, καὶ σήμερον δι' ὅλον τὸν
Χριστιανικὸν κόσμον, καὶ μέχρι
συντελείας τῶν αἰῶνων δι' ὅλον
τὸ ἀνθρώπινον γένος, ἡ μόνη ἐ-
παρκῆς ἀπάντησις καὶ ἡ μόνη τε-
λεία μέθοδος, ἣτις δύναται νὰ
προβληθῇ ὡς ἡ ἐπάρκεστάτη καὶ
τελειοτάτη ἀποδείξις τῆς ἀληθείας
καὶ τοῦ μεγαλείου τῆς «Ἀνακα-
λύψεως» ταύτης, μετὰ τὴν ἐξῆς μό-
νον διαφορᾶν.

Τότε τὸ «ἔρχου καὶ ἴδε» ἐση-
μαίνει, ἔρχου καὶ ἴδε τὸν λαλοῦντα
ὡς οὐδέποτε ἄνθρωπος ἐλάλησεν,
ἔρχου καὶ ἴδε σωματικῶς Ἐκεῖνον,
ὅστις ἐμβατεύει καὶ ἐμπεριπατεῖ
καὶ ἐνοικεῖ ἐν ἡμῖν καὶ γινώσκει
ἡμᾶς καὶ ἀποκαλύπτει τὰ μυστικά
τῶν καρδιῶν, καὶ σύρει ὀπισθὲν
τοῦ εἰς φλογερὰν λαίρην πᾶσαν
προσεγγίζουσιν αὐτὸν ψυχῆν.

Σήμερον τὸ «ἔρχου καὶ ἴδε» ση-
μαίνει, ἔρχου καὶ λάβε ἀποδείξεις

τῆς θεϊότητος τῆς πίστεώς σου, βλέ-
πων πῶς εἰς κόσμος γηραλέος, πα-
ρημακῶς καὶ ἐτοιμοθάνατος ἀγε-
ζωογονήθη διὰ τοῦ Χριστοῦ καὶ
ἀνέλαβε ἱερατικὸν σφρίγος, πῶς ἡ
ἀγάπη τοῦ Θεοῦ ἐχύθη εἰς τὰς καρδί-
α: ἡμῶν, καὶ ἐκχειλίσασα εἰσεχώ-
ρησε μέχρι τῆς εἰρκτῆς τοῦ κατα-
δίκου, καὶ ἀπέδωκε τὴν ἐλευθερίαν
εἰς τὸν σιδηροδέσμιο καὶ χαμαὶ
κῦπτοντα δοῦλον, πῶς ἐξηγγίσθη
ἡ Χριστιανικὴ οἰκογένεια, πῶς εἰς
τὴν θέσιν τῶν ἀμφιθεάτρων, τὰ
ὅποια ἐβράβοντο μετὰ ἀνθρώπινον
αἷμα, ὑψώθησαν τὰ φιλανθρω-
πικά Ἄσυλα, τὰ Νοσοκομεῖα καὶ
τὰ λοιπὰ Ἰδρύματα, ὅπου παρα-
μυθεῖται ὁ πόνοσ καὶ ἡ ἀθλιότης
καὶ ἡ συμφορὰ. Καὶ αὖριον, τὸ
«ἔρχου καὶ ἴδε» θὰ σημαίνῃ ἔρ-
χου καὶ ἴδε ὅλα τὰ ἐθιγὰ γινόμενα
«μὴν ποιμνῆν» ὑπὸ ἓνα Ποιμένα,
τὸν Χριστόν, ὅλους τοῦς ἀνθρώ-
πους ἀπέναντι τῆς μεγάλης ταύ-
της εὐδαιμονίας τῆς ἐν Χριστῷ,
λησμονοῦντας τὰς χωριζούσας αὐ-
τοῦς φυλετικάς, ἐθνικιστικάς,
θρησκευτικάς καὶ λοιπὰς διαφο-
ράς, καὶ τὸν κόσμον γινόμενον
κατὰ πάντα ὅμοιον πρὸς τὸν οὐ-
ρανόν.

Πλὴν τὸ «ἔρχου τοῦτο καὶ ἴδε»
δυναμέθω ἐπικαίρως λίαν νὰ με-
ταχειρισθῶμεν καὶ διὰ τὰ περὶ
ἡμᾶς ταύτην τὴν στιγμὴν τελού-
μενα, ἀνὰ τὴν θεσπεσίας ταύ-
της Εὐαγγελικῆς περικοπῆς, ἣτις
ἀναγινώσκειται κατὰ τὴν Κυρια-

κὴν ταύτην τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπὸ
τῶν ἀξιοσημειώτων τούτων γεγο-
νότων τῆς κλήσεως τῶν πρώτων
μαθητῶν, ὧν ὁ εἰς ὁ γράψας καὶ τὴν
περικοπὴν ταύτην ὁ Εὐαγγελιστῆς
Ἰωάννης θέλει μᾶς ἀπασχολήσῃ
ἐφεξῆς, ἀνὰ τὴν εἰς τοῦς πρώ-
τους μαθητάς καὶ εἰς ἡμᾶς πάν-
τας εὐρέσεως τῶν θησαυρῶν τῆς
μεγίστης ταύτης Ἀνακαλύψεως.
ἂν μετενεχθῇ ὁ νοῦς μας εἰς τὰ
ἐπὶ τοῦ Πάγου κατὰ τὴν σήμε-
ρον ἡμέραν τῆς 23ης Φεβρ. πρὸ
δέκα ὀκτῶ αἰῶνων λαβόντα χώ-
ραν σοβαρὰ τοῦ μιστυρίου τοῦ
Ἰεροῦ Πολυκάρπου γεγοῶτα, ὧν
τὴν ἀνάμνησιν κατὰ θεῖαν πίν-
τως συγκυρίαν συμπύπτει ἐφ' ἑαυ-
τὸν νὰ πανηγυρίζωμεν κατὰ τὴν ἱε-
ρωτάτην ταύτην ἡμέραν τῆς Ὁρ-
θοδοξίας, καθ' ἣν ἐπιτελοῦμεν
καὶ τὰ ἐγκαίνια τοῦ μεγαλοπρε-
ποῦς τούτου Ἰδρύματος τῆς «Εὐ-
βείας», τὸ ὅποιον πρὸς μεγαλει-
τέραν διάδοσιν τοῦ θείου λόγου,
πρὸς θαυμάσιον κερποφορίαν
τοῦ Ἰεροῦ κηρύγματος, πρὸς ἐμ-
φανέστερον δοξασμὸν τοῦ πολιού-
χου τῆς Χριστιανικῆς ἡμῶν πό-
λεως ὡς ἀσίγητον τρόπον τινὰ
ἀμβώνα τοῦ λαοῦ καὶ βῆμα τῆς
ἀμωμῆτου ἡμῶν πίστεως ἐν τῷ
κέντρῳ καὶ τῷ ὀμφαλῷ τῆς Σμύρ-
νης ἐπήξαμεν καὶ ὑψώσαμεν τό-
σον μεγαλοπρεπῶς.

«Ἐρχου καὶ ἴδε», τὸν θεο-
πρεπῆ πρεσβύτην Πολύκαρπον,
πρὸς ὃν «ὁ υἱὸς τῆς βροντῆς» ὁ

θεατῆς τῶν ἀρρήτων ἀποκαλύ-
ψεων, ὁ μύστης καὶ ἱεροφάντωρ
τῶν μυστηρίων τῶν πνευματικῶν,
ὁ γράψας ἡμῖν τὸ πνευματικὸν
Εὐαγγέλιον, ὁ Ἰωάννης ὁ Εὐαγ-
γελιστῆς ἀπεκάλυψε τὸν θησαυ-
ρὸν καὶ τὴν μεγάλην Ἀνακάλυ-
ψιν, ἣν πέραν τοῦ Ἰορδάνου ἐδι-
δάχθη καὶ αὐτὸς παρὰ τοῦ διδα-
σκάου τοῦ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Βα-
πτιστοῦ καὶ ἠελοῦθησε τῷ Ἰη-
σοῦ, εἰπόντι εἰς αὐτὸν καὶ τὸν
Ἀνδρέαν τὰ ἀξιοσημείωτα ἐκείνα
λόγια «ἔρχεσθε καὶ ἴδετε».

«Ἐρχου καὶ ἴδε» μαθητευόμε-
νον τὸν ὑπεράνθρωπον τοῦτον
Γίγατα τῆς ἀγνότητος καὶ εὐορ-
κίας καὶ αὐταπαρνήσεως Πολύ-
καρπον παρὰ τῷ Εὐαγγελιστῇ
Ἰωάννῃ, καὶ ἐγχειριζόμενον παρ'
αὐτοῦ τὴν Ἐπισκοπὴν τῆς κατὰ
Σμύρναν Ἐκκλησίας, καὶ διδά-
σκοντα «ἐπὶ ἂ παρὰ τῶν Ἀπο-
στόλων καὶ τῶν ἀποστόλων καὶ ὑ-
πηρετῶν τοῦ Κυρίου ἔμαθεν, ἂ
καὶ ἡ Ἐκκλησία παραδίδωσιν, ἂ
καὶ μόνα ἐστὶν ἀληθῆ», ὡς λέγει
ὁ Ἱστορικὸς Εὐσέβιος (Ἐκκλ. Ἰ-
στορ. 3' βιβλ. 36).

«Ἐρχου καὶ ἴδε» τὸν ἱερὸν
Πολύκαρπον ἐπιεσόντα ἐπὶ τὸ
σιῆθος καὶ τὸν τράχηλον τοῦ Ἄλ-
λου θεοπρεπεστάτου Ἀποστολι-
κοῦ ἀνδρὸς Ἰγνατίου, καταφι-
λοῦντα τὰς ἀλύσεις, δι' ὧν μεταξὺ
λεοπάρδων στρατιωτῶν ἐτηρεῖτο
δέσμιος ὁ Ἰγνατίος διερχόμενος
διὰ Σμύρνης, καὶ ἀπαγόμενος εἰς

Ρώμην, ἵνα καταφαγωθῆ ἔν τῳ Ἄμφιθεάτρῳ ὑπὸ τῶν Δεόντων, ζηλοτυπούντα τὰ δεσμί του, καλοῦντα αὐτὰ «δεσμὰ θεοπρεπέστατα καὶ πνευματικούς μαργαρίτας» (Ἐπιστολ. Ἰγν. πρὸς Ἐφεσίους), καὶ εὐχόμενον, ἵνα καὶ αὐτὸς ἀξιοθῆ τοιαύτης ὑπὲρ Χριστοῦ δόξης καὶ τιμῆς.

«Ἐρχου καὶ ἴδε» τὸν Πολύκαρπον πλήρη χάριτος τοῦ Θεοῦ προσευχόμενον ἔν τῳ μέσῳ τῶν οὐτω καλουμένων «διωγμιτῶν» καὶ ἱππέων, τῶν ἀπεσταλμένων γὰ συλλάβωσιν αὐτὸν καὶ ἀπαγάγωσιν εἰς τὸ Μαρτύριον, ἐξ ὧν πολλοὶ μετάνοον «ἐπὶ τῳ ἑλληθεῖναι ἐπὶ τοιοῦτον θεοπρεπῆ πρεσβύτην» (Μαρτυρ. Πολυκαρπ. κεφ. 7)· εἶτα διαπομπεούμενον τὸν ἐνενηκοντούτη Γέροντα ἐπὶ ὄνου διὰ τῆς πόλεως ταύτης «ὄντος Μεγάλου Σαββάτου», καὶ ἀναγκαζόμενον ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου τοῦ Ἐπάροχου γὰ βλασφημίῃ καὶ λοιδορήσῃ τὸν Χριστόν, καὶ ἀπαντῶντα «ὀδορήκοντα καὶ ἕξ ἕτη δουλεύῳ τῳ Χριστῳ καὶ οὐδὲν με ἠδίκησε, καὶ πῶς δύναμαι βλασφημῆσαι τὸν Βασιλέα μου, τὸν σῶσαντά με»;

«Ἐρχου καὶ ἴδε» τὸν Πολύκαρπον ἔν τῳ Σιαδίῳ «ὁμολογοῦντα ἑαυτὸν Χριστιανὸν εἶναι», καὶ τὸ πλῆθος «ἅπαν ἔθνῶν τε καὶ Ἰουδαίων τῶν τὴν Σμύρναν οἰκούντων ἀκατασχέτω θυμῳ καὶ μεγάλῃ φωνῇ βοῶντων» τὸ μέγιστον

καὶ κάλλιστον τοῦτο δι' αὐτὸν ἐγκώμιον «οὗτός ἐστιν ὁ τῆς Ἀσίας διδάσκαλος, ὁ πατὴρ τῶν Χριστιανῶν, ὁ τῶν ἡμετέρων Θεῶν καθαιρέτης, ὁ πολλοὺς διδάσκων μὴ θύειν μηδὲ προσυνεῖν».

«Ἐρχου καὶ ἴδε» τὸν Πολύκαρπον «ὡσπερ κριὸν ἐπίσημον» προσφερόμενον ὀλοκαύτα μα δεκτὸν τῳ Θεῳ, καὶ ἐπὶ τῆς πυρᾶς προσδεδεμένον, καὶ ἀσβλέψαντα εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ προσευχόμενον τὸ ὑστατον τὴν κραταῖαν καὶ ἀξιωμαθμόνευτον ταύτην προσευχήν «Κύριε ὁ Θεός, ὁ Παντοκράτωρ, ὁ τοῦ ἀγαπητοῦ καὶ εὐλογημένου παιδός σου Ἰησοῦ Χριστοῦ Πατῆρ, δι' οὗ τὴν περὶ σοῦ γινώσκωσιν εἰλήφαμεν, ὁ Θεός ἀγγέλων καὶ δυνάμεων καὶ πάσης κτίσεως, παντός τε τοῦ γένους τῶν δικαίων, οἷ ζῶσιν ἐνώπιόν σου εὐλογῶ Σε, ὅτι ἠξίωσάς με τῆς ἡμέρας καὶ ὥρας ταύτης τοῦ λαβεῖν μέρος ἔν ἀριθμῳ τῶν μαρτύρων ἔν τῳ ποτηρίῳ τοῦ Χριστοῦ σου, εἰς ἀνάστασιν ζωῆς αἰωνίου ψυχῆς τε καὶ σώματος ἐν ἀφθαρσίᾳ Πνεύματος Ἁγίου, ἐν οἷς προσδεχθείην ἐνώπιόν σου σήμερον ἐν θυοῖα πίονι καὶ προσδεκτῇ, καθὼς προητοίμασας καὶ προεφανέρωσας, καὶ ἐπλήρωσας, ὁ ἀψευδῆς καὶ ἀληθινὸς Θεός· διὰ τοῦτο καὶ περὶ πάντων σὲ αἰνῶ, σὲ εὐλογῶ, σὲ δοξάζω διὰ τοῦ αἰωνίου καὶ ἐπουρανίου Ἀρχιερέως

Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀγαπητοῦ σου παιδός, δι' οὗ σοὶ ἐν αὐτῳ καὶ Πνεύματι Ἁγίῳ δόξα καὶ νῦν καὶ εἰς τοὺς μέλλοντας αἰῶνας. Ἀμήν. (Μαρτυρ. Πολυκαρπ. κεφ. 14).

Καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις «ἔρχου καὶ ἴδε» πῶς σήμερον ἡ Χριστιανικὴ Σμύρνη, οἱ εὐσεβεῖς καὶ ὀρθόδοξοι Ἕλληνας Χριστιανοὶ τοῦ «προσχήματος» τούτου τῆς Ἀσίας, τὰ τέκνα τῆς μεγάλης τοῦ μεγάλου καὶ ἐσχάτου Ἀποστολικοῦ πατρὸς Πολυκαρπ. ψυχῆς τιμῶσι τὴν ἱερὰν μνήμην τοῦ πολιούχου τούτου καὶ σήμερον μετὰ 18 ὄλους μεγάλους αἰῶνας ἀνυψοῦσι Ναοὺς πρὸς δόξαν καὶ τιμὴν του, οἰκοδομοῦσι καλλιμέγαρα μέγαρα πρὸς διαιώνισιν τοῦ προγονικοῦ τούτου κλέους των, καὶ δημοσιεύουσι περιοδικὰ κοσμούμενα διὰ τοῦ ἱεροῦ του ὀνόματος, ὑψοῦσιν ἄμβωνας τοῦ λαοῦ καὶ βήματα τοιαῦτα δημόσια, ὁπόθεν ἀνοίγονται οἱ κρουνοὶ τῆς θείας σοφίας καὶ καταρδεύεται ὁ κατὰ τὴν Ἀποστολικὴν τῆς Σμύρνης

ἀλλὰ καὶ δλης τῆς Ἀσίας τῆς Μικρᾶς Ἐκκλησίαν ἀγρός, ὅστις τόσῃν ἄλλοτε παρήγε βλάστησιν, τόσον πολὺ ἤνθησε, καὶ τόσον ἀδρὸς καὶ ἀγλαοὺς ἐκαρποφόρει καρπούς, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον καὶ πάντοτε μὲν εἶνε εὐκαιρον, ἀλλ' ἰδίως κατὰ τὴν σήμερον εὐσημον ἡμέραν καὶ ὥραν ταύτην τῶν Ἐγκαινίων εἶνε λίαν εὐκαιρον γὰ εὐχηθῶμεν, ὅπως μὴ στερηθῆ ποιεῖ ἐργατῶν, ἐργατῶν ὁμως, οὗς ἀποστέλλῃ ὄχι ἄνθρωπος, ἀλλ' αὐτὸς ὁ Κύριος τοῦ ἀγροῦ, διδὼν «ὁ μὲν θερισμὸς πολὺς, οἱ δὲ ἔργαται ὀλίγοι» (Λουκ. 10, 12), καὶ διότι ἄνευ τοιούτων ἐργατῶν «πῶς ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὗ οὐκ ἤκουσαν; πῶς δὲ ἀκούσουσι χωρὶς κηρύσσοντος; πῶς δὲ κηρύξουσιν, ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσι; καθὼς γέγραπται· ὡς ὠραῖοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθὰ» (Ρωμ. 10, 14, 15).

† Ὁ Σμύρνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ «Ι. ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ»,

Τὰ Τυπογραφία τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκαρπ.», τῶν ὁποίων τὸ προϊόν τῶν κερδῶν διατίθεται ἀποκλειστικῶς χάριν τοῦ κηρύγματος, πλουτισθέντα διὰ στοιχείων καὶ παντὸς εἶδους μηχανημάτων, ἀναλαμβάνουσι πᾶν εἶδος τυπογραφικῆς ἐργασίας εἰς τιμὰς ἀνεπίδεκτους συναγωνισμοῦ.

Παρακαλοῦνται τὰ ἐντιμα μέλη τῆς «Εὐσεβείας», αἱ Κοινότητες, Ἐκκλησίαι καὶ τὰ διάφορα Σωματεῖα τοῦ ἐσωτερικοῦ, ὅπως δίδωσι τὰς τυπογραφικὰς των ἐργασίας εἰς τὰ ἐν λόγῳ Τυπογραφία καὶ συντελῶσιν οὕτω εἰς τὴν πλουσιωτέραν διάδοσιν τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, ἐνῳ συγχρόνως αἱ παραγγελίαι των θὰ ἐκτελῶνται ταχέως καὶ μὲ τιμὰς συμφερωτέρας ἀπὸ ὅλα τὰ ἄλλα τυπογραφία

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΙΑΣΜΕΝΗΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐνάρεως τῆς ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ὁπότε κατ' ἐπικρατήσασαν συνήθειαν ἀπὸ παλαιῶν χρόνων τελεῖται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ κατὰ τὰς Τετάρτας καὶ Παρασκευὰς ἡ ἱερὰ λειτουργία τῶν προηγιασμένων Δώρων, δὲν νομίζω ἄσκοπον νὰ γράψω ὀλίγα τινὰ περὶ τῆς ἐν λόγῳ Ἱερᾶς λειτουργίας, ἵνα μάθωσιν ὅσοι ἐκ τῶν εὐσεβῶν ἀναγλωστῶν τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάρπου» ἀγνοοῦσι, πόθεν ἡ Λειτουργία αὕτη ἔχει τὴν καταγωγὴν της, πότε εἰσῆχθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ διὰ ποῖον λόγον τελεῖται μόνον κατὰ τὰς νηστησίμους ἡμέρας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

Ἀπ' ἀρχαιοτάτων χρόνων μέχρι σήμερον ἐπεκράτησε συνήθεια ἐν τῇ Ἀνατολικῇ ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Δυτικῇ νὰ τελεῖται καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν ἁγίαν καὶ Μεγάλην Τεσσαρακοστὴν ἰδιαίτερος τύπος λειτουργίας τῆς καλουμένης Λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων Δώρων. Ἡ Οὐσιώδης διαφορὰ τῆς λειτουργίας ταύτης ἀπὸ τὰς λοιπὰς λειτουργίας Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου καὶ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου συνίσταται ἐν τούτῳ, ὅτι ἐν τῇ λειτουργίᾳ ταύτῃ δὲν καθαγιαζόνται τὰ τίμια δῶρα, ἀλλὰ προτείνονται ταῦτα καθηγιασμένα καὶ μετουσιωμένα εἰς Σῶμα καὶ Αἷμα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ

ἐν προηγουμένη λειτουργίᾳ, τελεσθεῖση εἴτε ἐν Σαββάτῳ εἴτε ἐν Κυριακῇ τῇ Μ. Τεσσαρακοστῆς, ἐξ αὐτῆς καὶ ὠνομάσθη αὕτη Λειτουργία τῶν Προηγιασμένων δώρων ἢ ἀπλῶς Προηγιασμένη Λειτουργία.

Ὁ 52ος κανὼν τῆς 6ης Οἰκουμ. Συνόδου ὁρίζει νὰ τελεῖται ἡ λειτουργία τῶν Προηγιασμένων κατὰ πᾶσαν ἡμέραν τῆς Τεσσαρακοστῆς, πλην Σαββάτου καὶ Κυριακῆς καὶ τῆς ἑορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ἡ διάταξις αὕτη τῆς 6ης Οἰκουμ. Συνόδου ἐφυλάττετο ἐν τῇ ἀρχαίᾳ ἐποχῇ, κατόπιν ὁμῶς περιορίσθη ἡ τέλεσις τῆς λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων μόνον κατὰ τὰς Τετάρτας καὶ Παρασκευὰς τῶν 7 ἑβδομάδων τῆς Τεσσαρακοστῆς, τὴν Πέμπτην τῆς πέμπτης ἑβδομάδος καὶ τὴν Μεγάλην Δευτέραν, ὅπου τηρεῖται καὶ μέχρι σήμερον ὠρίσθη δὲ ὑπὸ τῶν ἁγίων Πατέρων νὰ τελεῖται ἡ Προηγιασμένη Λειτουργία μόνον ἐν νηστησίμοις ἡμέραις διὰ τὸν ἐξῆς λόγον.

Ἡ τέλεσις τελείας λειτουργίας μετὰ τῆς προσφορᾶς καὶ καθαγιασμοῦ τῶν τιμίων δώρων, ἐπειδὴ ἀπῆται καὶ ἀπαιτεῖ μείζονα πανηγυρισμὸν καὶ ἐκδήλωσιν πνευματικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως τῶν παρευρισκομένων ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ χριστιανῶν, ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν ἁγίων Πα-

τέρων, ὅτι δὲν ἀνταπεκρίνετο πρὸς τὸ πένθιμον καὶ σοβαρὸν τῶν νηστησίμων ἡμερῶν τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς, ἥτις ἦτο καὶ εἶνε καιρὸς

τῶν τοῦ χριστιανισμοῦ αἰῶνων εἶχον συνήθειαν νὰ προσφέρωσι διαφόρους προσφορὰς μετ' ἄρτου, οἴνου καὶ λοιπῶν τροφίμων εἰς τοὺς ναοὺς,

Ολιγόπιστε! εἰς τί ἐδίστασας;—(Ματθ. 14, 31)

μετανοίας, ἐγκρατείας, νηστείας, ἀσκήσεως, πνευματικῶν ἀγῶνων καὶ προσευχῆς.

Οἱ χριστιανοὶ μάλιστα τῶν πρώ-

ὁπότε ἐτελοῦντο αἱ ἐσπεριναὶ λεγόμεναι ἀγάται· τὸ τοιοῦτον λοιπὸν δὲν ἦτο δυνατόν νὰ συνδυασθῇ μετὴν αὐτῆς νηστείας καὶ ξηροφα-

γίαν, τὴν ὁποίαν ἐφύλαττον οἱ πιστοὶ κατὰ τὰς νηστησίμους ἡμέρας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, διὰ τοῦτο ἐγένετο ἀνάγκη νὰ ἐξευρεθῇ διὰ τὰς ἡμέρας τῆς Μεγάλης νηστείας ἰδιαιτέρως τύπος ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας, ὅστις νὰ δύναται ν' ἀνταποκρίνηται πρὸς τὸν κύριον σκοπὸν τῆς νηστείας. Ταῦτοχρόνως ὅμως ὁ τύπος οὗτος τῆς ἀκολουθίας ἔπρεπε νὰ ἔχῃ σχέσιν καὶ πρὸς τὸν τύπον τῆς τελείας λειτουργίας, ὅπως δύναται οἱ θέλοντες καὶ καταλλήλως ἡτομασμένοι χριστιανοὶ νὰ μεταλαμβάνωσι τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, διότι οὗτοι ἐν τῇ ἀρχαιότητι ἔθος εἶχον νὰ μεταλαμβάνωσι σχεδὸν καθ' ἡμέραν, ὅποτε μάλιστα ἢ μετάληψις τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἠδύνατο νὰ ἐνισχύσῃ αὐτοὺς ἐν τῷ ἀγῶνι τῆς νηστείας, ἐγκρατείας καὶ προσευχῆς, ἣν ἐξήσκουν ἐν καιρῷ τῆς ἁγίας Τεσσαρακοστῆς.

Ἐνεκα τῶν ἀνωτέρω λόγων ἐκατονίσθη τοιοῦτος τύπος ἐκκλησιαστικῆς ἀκολουθίας ἐν τῇ ὁποίᾳ δὲν τελεῖται μὲν καθαγιασμὸς τῶν Τιμίων Δώρων, δύναται ὅμως οἱ πιστοὶ νὰ μεταλαμβάνωσι τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ἐν ἄλλαις λέξεσι τελεῖται τοιαύτη λειτουργία, ἐν τῇ ὁποία προτείνονται τοῖς πιστοῖς πρὸς μετάληψιν Τίμια Δῶρα, καθαγιασθέντα καὶ μετουσιωθέντα εἰς Σῶμα καὶ αἷμα τοῦ Σωτῆρος ἐν προηγουμένως τελεσθείσῃ ἢ τὸ Σάββατον ἢ τὴν Κυριακὴν τελείᾳ λειτουργίᾳ τοῦ

Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ἢ Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, καὶ φυλαχθέντα μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς τελέσεως τῆς προηγουμένης λειτουργίας. Οὐκ ὀλίγον δὲ συνετέλεσεν εἰς τὴν εἰσαγωγὴν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς λειτουργίας τῶν Προηγουμένων Δώρων καὶ ἡ συνήθεια, ἣ ὁποία ἀνέκαθεν ἐπεκράτει καὶ ἐπικρατεῖ μέχρι σήμερον νὰ προετοιμάζωνται τὴν Μεγ. Πέμπτην, ὅτε τελεῖται ἡ λειτουργία τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, ἰδιαίτερα Τίμια Δῶρα καὶ νὰ καθαγιαζῶνται, ὅπως φυλάττωνται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ χρησιμοποιῶνται πρὸς μετάληψιν τῶν ἀσθενῶν καὶ τῶν ἐπιθανατιῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ αὐτῶν τῶν ὑγιῶς ἐχόντων, οἵτινες δὲν προφθάνουσι νὰ μεταλάβωσιν, ὅταν τελῆται τελεία λειτουργία.

Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν προλεχθέντων δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ὀρίσωμεν καὶ τὸν χρόνον τῆς ἐμφανίσεως ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς λειτουργίας τῶν Προηγουμένων Δώρων. Πράγματι, ἀφοῦ ἡ λειτουργία αὕτη ὠρίσθη νὰ τελῆται μόνον τὰς νηστησίμους ἡμέρας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἢ δὲ νηστεία τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς ἐθεσπίσθη, ἀν ὄχι κατὰ τοὺς Ἀποστολικοὺς χρόνους, πάντως ὅμως ἐν ἐποχῇ πλησιεστέρα πρὸς τὴν ἀποστολικήν, κατάδηλον γίνεται, ὅτι καὶ ὁ χρόνος τῆς ἐμφανίσεως τῆς λειτουργίας ταύτης συμπίπτει μὲ τὴν ἐποχὴν τῆς θεσπίσεως τῆς νηστείας τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Σωφρόνιος Πατριάρχης Ἱεροσολύμων,

κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 7ου μ. Χ. αἰῶνος ἔγραφεν, ὅτι ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ἐλέγετο καὶ ἐπιστεῦετο παρὰ πολλῶν, ὅτι ἡ Προηγουμένη Λειτουργία σβνεταιχθη ἢ ὑπό τινος τῶν Ἀποστόλων ἢ τῶν πλησιεστέρων διαδόχων αὐτῶν καὶ συνεπῶς ἀνεφάνη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς τῆς ἐμφανίσεως τῆς λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἄλλα καὶ πᾶσαι αἱ μεταγενέστεραι πληροφορίαι περὶ τῆς λειτουργίας ταύτης ὁμοφώνως μωρτυροῦσι περὶ τῆς μεγάλης ἀρχαιότητος αὐτῆς, ἀναγούσαι τὴν ἐμφάνισιν αὐτῆς εἰς τοὺς Ἀποστολικοὺς χρόνους ἢ τοὺς πλησιεστέρους πρὸς αὐτούς. Δὲν ἐπεται ὅμως ἐκ τούτου, ὅτι ἔφ' ἦν μορφὴν καὶ τύπον τελεῖται σήμερον ἡ λειτουργία αὕτη, οὕτω καὶ παρεδόθη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀπὸ τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἡ βᾶσις τῆς περὶ τῆς ὁ λόγος λειτουργίας, δηλαδὴ νὰ προτείνωνται τοῖς πιστοῖς τὰ προηγουμένα δῶρα κατὰ τὰς νηστησίμους ἡμέρας τῆς Τεσσαρακοστῆς παρακολουθούμενα καὶ μετ' ἀναγνώσεως προσευχῶν τινῶν καὶ ψαλμῶν, τοῦτο ἐλήφθη ἀπὸ τῶν ἀποστολικῶν χρόνων, κατόπιν ὅμως περὶ τὸν 7ον αἰῶνα καὶ ἐφεξῆς διεμορφώθη ὁ τύπος οὗτος τῆς λειτουργίας τῶν Προηγουμένων Δώρων, πλουτισθεὶς διὰ προσθήκης διαφόρων ψαλμῶν καὶ ἀναγνωσμάτων ἐκ τῆς Παλ. καὶ Νέας Διαθήκης, καὶ ἀπετελέσθη ἢ ἀκολουθία τῆς λειτουργίας τῶν Προηγουμένων Δώρων, ἣτις καὶ σή-

μερον τελεῖται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἐὰν δὲ φέρεται ἐπ' ὀνόματι Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου Πάπα Ρώμης δὲν ἐπεται ἐκ τούτου, ὅτι αὐτὸς εἶνε ὁ συγγραφεὺς τῆς λειτουργίας ταύτης, ἀλλ' ὅτι οὗτος πρὸ παντὸς συνετέλεσεν εἰς τὴν διαμόρφωσιν καὶ πλουτισμὸν αὐτῆς διὰ προσευχῶν καὶ ψαλμῶν προσθεῖς ἐν τέλει καὶ τὴν ὀπισθάμβωλον εὐχὴν, ἣν αὐτὸς συνέταξεν.

Κατὰ τὴν τυπικὴν τῆς Ἐκκλησίας διάταξιν, ἣτις ἐν τοῖς Μοναστηρίοις φυλάττεται, ἡ λειτουργία αὕτη δέον νὰ τελῆται πρὸς τὸ ἑσπέρας μετὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ, ὅπως ἐγένετο καὶ ἐν τῇ ἀρχαιότητι, διὲ οἱ Χριστιανί, ὅσοι ἦσαν προητομασμένοι, νηστεῖοντες δι' ὅλης τῆς ἡμέρας, μετελάμβαιον πρὸς τὸ ἑσπέρας τοῦ σώματος καὶ αἵματος τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἐνισχυθῶσιν εἰς τὸν περαιτέρω ἀγῶνα τῆς νηστείας καὶ ἐγκρατείας.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐν ταῖς πόλεσιν ἢ τυπικῇ αὕτη διάταξις δὲν ἦτο δυνατόν διὰ πολλοὺς λόγους νὰ ἐκπληρωθῇ, ἐθεωρήθη καλὸν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας νὰ τελῆται ἡ λειτουργία τῶν Προηγουμένων πρὸ μεσημβρίας, πάντως ὅμως μετὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ ἑσπερινοῦ, ὅστις τελεῖται τὴν πρωίαν κατὰ τὰς νηστησίμους ἡμέρας, τὸ δὲ ἑσπέρας ἀντὶ τοῦ ἑσπερινοῦ ἀναγινώσκειται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἢ ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου ἀποδείπνου.

† Ὁ Ξανθοῦπόλεως ἈΜΒΡΟΣΙΟΣ

ΡΗΜΑΤΑ ΖΩΗΣ

ΑΛΗΘΕΙΑ

• Δι' ὃ ἀποθέμενοι τὸ ψεῦδος, λαλεῖτε ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, ὅτι ἔσμεν ἀλλήλων μέλη. — (Ἐφεσ. Δ', 25)

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπειθείου τοῦ πολιούχου τῆς Σύμωρης Ἱεροῦ Πολυκάριου, τοῦ ἀποπιύσαντος τὸ ψεῦδος καὶ μαρτυρήσαντος τῇ ἀληθείᾳ καὶ βασιτάσαντος τὸ ὄνομα τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐνώπιον ἀρχόντων καὶ λαοῦ μαινομένου, ἐπεκυρώσαντος δὲ τὴν εἰς τὴν ἀλήθειαν ἀφοσίωσίν του διὰ τοῦ εἰδόξου θανάτου του, δὲν εἶναι ἄσκοπον τὰ λάβωμεν ὑπὸ σβαρὰν ἔποιν καὶ τὰ μελετήσωμεν καρποφόρως τοὺς ἀγαπώμεν λόγους τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Ἐν τῷ καθημερινῷ βίῳ διαρκῶς εὐρισκόμεθα εἰς περιπτώσεις δυσκόλους ἀπέναντι τῆς ἀληθείας. Ὁ πρῶτος ὁρος γὰρ συνειδησωμεν γὰρ λαλῶμεν τὴν ἀλήθειαν ἕκαστος μετὰ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, εἶναι γὰρ μὴ ψευδόμεθα ἢ ἀποθέσωμεν τὸ ψεῦδος.

Ἡ ἀπόρριψις τοῦ ψεύδους εἶναι ἤδη ἀσφαλὲς σημεῖον καὶ σπουδαῖον βῆμα ἐξυγιάνσεως, ἢ ἐλαμβάνομεν τὴν σιερὴν ἀπόφασιν γὰρ ὁμιλῶμεν τὴν ἀλήθειαν πάντοτε καὶ παρὰ πᾶσαν ἀντίξοον περιστάσιν, παρὰ τὴν ἐν ἡμῖν ἀπέχθειαν πρὸς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ δυνατὰ δυσάρεστα ἐπακολουθήματα, αἵτια θὰ

προκληθῶσιν ἐκ τῆς πικρᾶς ἀληθείας.

Ἄλλ' ἂν εἶναι στοιχειῶδες καθήκον ἢ ἀπόθεσις τοῦ ψεύδους, δὲν προχωρεῖ μέχρι τοῦ σημείου τοῦ γὰρ λαλῶμεν τὴν ἀλήθειαν, διότι ἢ ἀλήθεια ἐπιβάλλει καὶ ἕτερα καθήκοντα πλὴν τοῦ καθήκοντος τῆς μὴ παραχαράξεως αὐτῆς διὰ τοῦ ψεύδους.

Ἡ σιωπὴ ἐπὶ παραδειγματι ἐν τισι περιστάσεσιν, εἶναι κατὰ τῆς ἀληθείας ὕβρις, διότι ἂν ὑπάρχῃ καιρὸς τοῦ σιγᾶν, ὑπάρχει ἐπίσης καιρὸς τοῦ λαλεῖν.

Ἡ σιωπὴ δ' ἡμῶν, καθ' ὃν χρόνον παρουσιάζεται εὐκαιρία γὰρ λαλήσωμεν, διὰ ἐπὶ παραδειγματι, γίνῃ ἀνάγκη γὰρ καταγγείλωμεν ἀδικίαν τινά, γὰρ διορθώσωμεν τὸν ἐνοχόν, ἢ γὰρ προειδοποιήσωμεν τινα καὶ γὰρ προλάβωμεν διὰ τῆς προειδοποιήσεως ταύτης τὴν ἀτοπλίτησίν του, ἢ γὰρ δυνατὸν γὰρ καταστῆναι ἀνεπαίσθητος, ἢ γὰρ συντελέσωμεν ὅπως ἄλλοι αἰσθανθῶσιν, ὅτι ὑπάρχει ἀλήθειά τις, ἔχουσα ἐφ' ἡμῶν δικαιώματα, ἢ τοιαύτη σιωπὴ δὲν εἶναι προσδοκία τῆς ἀληθείας;

Ἄν ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ἐν κρυπῶ ἢ ἐκπεφρασμένως εἶναι ἐλλιπὴς ὡς

πρὸς τὴν πίστιν, δὲν θὰ εἴπωμεν τότε εἰς αὐτόν, ὅτι ἢ ἀλήθεια, τὴν ὁποῖαν περιφροεῖ ἢ ἀγνοεῖ, ἀποτελεῖ δι' ἡμᾶς ἀσφάλειαν, γαλήνην συνειδήσεως καὶ χαρὰν; Ἐἶναι μεμαρτυρημένοι, ὅτι πρὸς τοὺς φίλους καὶ τοὺς γνωστοὺς μας δυσκόλως ἀποφασίζομεν γὰρ διαρρήξωμεν τὰς σχέσεις. Ἄλλ' ὅταν διὰ τῆς συμπεριφορᾶς του, ἐκείνος τὸν ὁποῖον ἀγαπῶμεν, καταφέρῃ δευτὸν κατὰ τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποῖαν προεβύδομεν καὶ τῶν αἰσθημάτων, τὰ ὁποῖα τοῖς φέρομεν, πληγῆμα, μετὰ τὴν σιωπὴν μας θὰ τὸν ἀφήσωμεν τότε γὰρ πιστεύσει, ὅτι ἢ πρὸς τὴν πίστιν ἔκλειψεν τὸν μᾶς εἶναι τόσον ἀδιάφορος, ὅσον ἢ πίστις ἡμῶν εἶναι ξένη πρὸς αὐτόν;

Φανιάζονται τινες, ὅτι τὸ καθήκον γὰρ λαλῶμεν μετὰ τοῦ πλησίον ἡμῶν τὴν ἀλήθειαν, συνίσταται πρὸ πάντων εἰς τὸ γὰρ λέγωμεν πρὸς αὐτόν πράγματα δυσάρεστα καὶ γὰρ τὰ λέγωμεν μάλιστα καὶ κατὰ τὸν ὁποῖον ὁποῖον.

Θεωροῦσι σχεδὸν ὁδὸν γὰρ λέγωσι πρὸς τοὺς ἄλλους τὰς ἀφορώσας αὐτοὺς ἀληθείας, αἵτινες ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶνε ὕβρις. Καὶ μάλιστα ὅχι πάντοτε ὕβρις, ἀλλὰ τοῦ ἀβιὸ ὁκληρότητες καὶ χυδαιότητες προξενούσαι μᾶλλον κακὸν ἀντικαλοῦ.

Ἄναμφιβόλως ἢ ἐλευθεροστομία, ἀπαρέσκουσα εἶτι καὶ πληγώνουσα, ἔχει τὸ σεβαστὸν μέρος τῆς καὶ ἀξίζει περισσότερο τῆς κρυψίας.

Ἐν τούτοις εἶνε δυνατὸν διορθῶν τινε τοὺς ἄλλους εἰκῆ καὶ ὡς εἶναι, γὰρ ἀρέσκη μόνον εἰς ἑαυτὸν καὶ γὰρ διαθρόνη τὴν ἰδίαν του φιλοτιμίαν καὶ γὰρ δηλητηριάξῃ τὰς πληγὰς, τὰς ὁποῖας ἀνοίγει παρὰ τοῖς ἄλλοις μετὰ κακεντρέχει ἡδονῆν, διὰ τῆς γλώσσης του. Ἡ ἐρωγία καὶ τὸ σκόμμα ἐπὶ παραδειγματι εἶναι ὅπλα δηλητηριώδη, τὰ ὁποῖα ἢ πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀγάπη μᾶς ἀπαγορεύει.

Εἶναι δύσκολον ἔργον γὰρ λέγει τις ἀληθείας, γὰρ λέγει πρὸ πάντων τὴν ἀλήθειαν, εἶναι ἔργον σχεδὸν ὑπερ-ἀνθρώπων, καθ' ὃ δὲν δύναται τις ἢ ἀντιπαρέλθῃ τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ. Τὸ ἔργον τοῦτο δὲν δύναται γὰρ τὸ κάμνη ὁ ἄνθρωπος ἐλαφρῶς συνοδεύεται μετὰ συγκλήσειν ἱερῶν. Χρειάζεται θάρρος, εδοχημοσύνη καὶ διάκρισιν; χρειάζεται πρὸ πάντων ἀγάπην, ἀγάπην τῆς ἀληθείας ἐν πρώτοις καὶ ἀγάπην πρὸς τοῦτο πρὸς τὸν πλησίον, πρὸς ὃν λέγομεν τὴν ἀλήθειαν. Δὲν ἀρκεῖ γὰρ ἀποβάλλῃ τις τὸ ψεῦδος καὶ γὰρ λέγει τὴν ἀλήθειαν; πρέπει ἢ ἀπομάλυνσις τῆς ἀληθείας γὰρ ἔχη ἐλατήριον τὴν πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπην. Πρὸς τοὺς πλησίον ἡμῶν πρέπει γὰρ ὁμιλῶμεν τὴν ἀλήθειαν, διότι εἰμεθα μέλη ἀλλήλων, ἀλλ' ἐμπιστοίμενοι ὑπὸ τῆς ἀγάπης, ἵνα αὐτὴ τελεσορῆ, καὶ καθὼς ἢ φλὸξ φωτίζει καὶ θερμαίνει, αὐτὴ ἢ ἰδία καταναλισκομένη, οὕτω καὶ ὁ χριστιανὸς δέον τὴν ἀλήθειαν λαλῶν μετὰ τοῦ

πλησίον νὰ φλέγηται ἐξ ἀγάπης, τὸν παρασύρωσιν εἰς τὸν ὄλεθρον, ἀναβιβάζων ἑαυτὸν καὶ εἰς τὴν πυρᾶν ἔτι ὡς μάρτυς, ἀποφεύγων τὰ ἀκαρπὰ ἔργα τοῦ σκότους, ἵνα θὰ ἀπορρίψῃ τὸ ψεῦδος εὐθαρσῶς.

Γ. Κ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΜΕΓΑΡΟΥ

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ "ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ",

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας, ἑορτὴν τοῦ Πολυκάρπου Σμύρνης Ἱεροῦ Πολυκάρπου 23ην τρέχοντος μηνὸς καὶ ὥραν 4ην μ. μ. τελεσθῆσονται τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν τῇ ὁδῷ Ρόδων νεοδμήσου Μεγάρου τῆς Θρησκευτικῆς Αδελφότητος *Εὐσεβείας* ἐπὶ προουσία τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου ἡμῶν κ. κ. Χρυσσοστόμου.

Ἐπειδὴ τὸ γεγονός τοῦτο ἀποτελεῖ λαμπρὸν σταθμὸν τῆς δράσεως τῆς Ἀδελφότητος, συγχρόνως δὲ καὶ

ἀφειτηρίαν νέας δράσεως, προοικονομημένης πλουσιωτάτην ἐκπολιτιστικὴν καὶ ἠθικοθρησκευτικὴν καρποφορίαν, παρακαλοῦνται πάντα τὰ μέλη τῆς Ἀδελφότητος καὶ πάντες ὅσοι ἐνδιαφέρονται διὰ τὴν θρησκευτικὴν ἀνύψωσιν τοῦ λαοῦ ἡμῶν, ὅπως προσερχόμενοι τιμήσωσι διὰ τῆς παρουσίας των τὴν λαμπρὰν ταύτην τελετὴν.

Ἐν Σμύρνη, τῇ 19 Φεβρουαρίου 1914.

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ΣΗΜ. Ἰδιαίτερον πρόγραμμα διανεμηθῆσόμενον δωρεὰν εἰς τὴν εἴσοδον θέλει ὄρεσθαι τὰ τῆς τελετῆς.

ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΜΟΡΤΑΚΙΩΝ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν τῆς Ὁρθοδοξίας 23 Φεβρουαρίου τελεῖ τὴν ἐπέτειον αὐτῆς ἑορτὴν, ἢ ἀπὸ ὀκταετίας ἤδη συντηρουμένην ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος *Δημοτικῆς Σχολῆς Μορτακίων*.

Ἐυελπιστοῦμεν, ἀξιότιμε Κύριε, ὅτι προθύμως θέλετε τιμῆσθαι διὰ τῆς παρουσίας ὑμῶν τὴν σεμνὴν ταύτην ἑορτὴν καὶ διὰ τῆς συνδρομῆς σας ἔλετε ἐπέλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὰς πολλα-

πλᾶς ἀνάγκας τῆς ἐν λόγῳ σχολῆς, ἣτις μορφώνει δωρεὰν ὑπὲρ τοὺς 200 ἀπορωτάτους μαθητάς, καὶ τὸ σπουδαιότερον τυγχάνει ἐκ τῶν ἀπορωτάτων σχολῶν τῆς πόλεώς μας, στερουμένη θρανίων καὶ λοιπῶν σχολικῶν σκευῶν καὶ ὀργάνων.

Ἐν Σμύρνη, τῇ 15 Φεβρουαρίου 1914.

ΤΟ ΔΙΟΙΚ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

ἈΝΑ ΤΟΝ ΤΥΠΟΝ

Αἱ Ἱεραποστολαὶ καὶ οἱ Ἕλληνες.*

Ὁ Ἀμερικανὸς Ἱεραπόστολος αἰδεσ. κ. D. Herrick ἐν ἄρθρῳ αὐτοῦ δημοσιευομένῳ ἐν τῷ τεύχει τοῦ Ἰανουαρίου τῆς «Παγκοσμίου Ἱεραποστολικῆς Ἐπιθεωρήσεως» («The Missionary Review of the World») γράφει μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τὰ ἑξῆς χαρακτηριστικὰ:

... Ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Σερβία οὐδέποτε ἠνέχθησαν τὸ ἔργον τῶν Ἱεραποστόλων, μὴ ἐξαρουμένου καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ αὐτῶν ἔργου. Ἡ ἀπέλασις τῶν Ἀμερικανῶν Ἱεραποστόλων ἐκ διαφόρων μετῶν τῆς Ἀλβανίας, ἐν τοῖς ὁποίοις εἶχον οὗτοι ἐγκατασταθῆ, εἶνε λογικὴ συνέπεια τῆς πολιτείας των. Πιθανὸν νὰ φεισθῶσι τοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ Ἰδρύματος τοῦ Δρος House, θεωρουμένου ὡς γεωργικοῦ καὶ βιομηχανικοῦ, ἀλλὰ πρέπει ἢ ἐν αὐτῷ Ἐυαγγελικὴ διδασκαλία νὰ διεξάγῃται μετὰ μεγάλης προσοχῆς. Εἰς ἄλλα μέλη θὰ ἔχωμεν αὐστηροτάτους περιορισμούς... Ἡ Βουλγαρία ἀσμένως ἐδέχθη τὸ ἐκπαιδευτικὸν τῶν Ἀμερικανῶν Ἱεραπο-

στολικὸν ἔργον, ἐμπράκτως δὲ εἰδείξει τὴν εὐμένειάν των πρὸς τὸ εὐαγγελικὸν τῆς ἔργον...

Παρὰ τὸ ἀπλετοὺν φῶς, τὸ ὁποῖον ἐπέχυσαν οἱ δύο τελευταῖως διεξαχθέντες πόλεμοι ἐπὶ τὸ ἠθικοθρησκευτικὸν ποιὸν τῶν Βουλγάρων, ὁ Ἀμερικανὸς Ἱεραπόστολος μόλις τώρα φαίνεται ἐννοήσας τὴν διαφορὰν, ἣτις ὑφίσταται μετὰ τῶν δύο τούτων ἐθνῶν. Ὡς Ἕλληνες, πιστοὶ τηροῦνται τῆς πατρῴας θρησκείας, δὲν παρουσιάζουσι πρόσφορον ἔδαφος πρὸς ῥιζοβόλησιν καὶ ἐξάνθησιν τῆς σπορᾶς τῶν Ἱεραποστολικῶν ζιζανίων, ἀποτελεῖ δὲ δι' αὐτοὺς τιμὴν ἢ κατ' αὐτῶν μομφὴν τοῦ αἰδεσιμωτάτου, ὡς θὰ ἐθεώρουν ὕβριν βαρεῖαν, ὅτι κολακευτικὸν λέγεται ὑπ' αὐτοῦ περὶ τῶν Βουλγάρων μετὰ τῶν ὁποίων ἀριθμοῦνται 250, 000 προτεσταντῶν, θυμάτων τῆς προτεσταντικῆς Ἱεραποστολῆς.

*Ἐκ τοῦ «ΠΕΡΙΓΛΗΝΟΥ» Ἀριθμ. 5 Ἰανουαρίου-31. 1914.

ΜΙΚΡΑ ΑΠΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πανοσ. Ἱερομόναχον κ. Νήφω α. Γ. Παπαλεξάντου (Damatliou - Αἰγύπτου) καὶ κ. κ. Δημήτριον Γ. Κοστατίνου (Δράμαν). Ἐνοστράτιον Σεβαστόπουλον (Κάλυμνον), Μιχαὴλ Παπαϊωάννου (Γκιουρτέ-Ἀδραμυντίου) καὶ Πασχάλην Μιχαηλίδην (περιοιένοια). Ἐπιστολαὶ σας εὐχ-

φθῆσαν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς.—Πανοσ. Ἱερομόναχον κ. Γρηγόριον Φωτίου (Δημοκράτια). Συνεμορφώθημεν ὁδηγίας ὑμῶν. Κον Χαρίδημον Α. Ἐλμανόγλου (Κόνιον). Συνδρομητῆς ἐνεγράφητε. Φυλλάδια ἀποστέλλοντα.—Κον Ἰωάννην Χλωρὸν (Ἀθήνας). Ἐπιστολὴ σας εὐχφθῆ. Ἐνχαριστοῦμεν θεομῶς

ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἀπανταχοῦ συνδρομηταὶ τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάροπου» ὅπως εὐαρεστηθῶσι νὰ ἀποστείλωσι τὴν ὀφειλομένην εἰσέτι συνδρομὴν των καθόσον τὸ περιοδικὸν ἡμῶν καίτοι ἐκδίδεται εἰς δεκάδα περίπου χιλιάδων ἀντιτύπων, ἕνεκα τοῦ εὐτελοῦς τιμήματός του ἔχει ἀνάγκη τῆς συνδρομῆς των, ἵνα ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς καθημερινῶς αὐξούσας δαπάνας του.

Ἄλλως τε, γνωστοῦ ὄντος ὅτι «Ὁ Ἱερὸς Πολύκαρος» ἔρχεται διὰ τῶν εισοδημάτων του ἐπίκουρος εἰς τὸ κάλλιστον παρ' ἡμῖν καὶ μοναδικὸν Σωματεῖον τῆς Θεησκευτικῆς Ἀδελφότητος «Ἐξοσέβειας», σκοπὸν ἔχουσαν τὴν διάδοσιν τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ ἐν τε τῇ Σμύρνῃ καὶ τῇ Ἀνατολῇ, ἕκαστος συνδρομητῆς πρέπει νὰ γνωρῆται ὅτι ἐπιτελεῖ ἐμμέσως ἕργον ἀλοστοῦλου καὶ φωτιστοῦ.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἡ Α. Σεβασμιότης ὁ Μητροπολίτης ἡμῶν κ. κ. Χρυσόστομος τὴν αὐτῶν Κυριακῆν 23 Φεβρουαρίου κηρύξει τὸν θεῖον λόγον ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Αγ. Βουκκόλου καὶ Πολυκάρπου.

Ἡ Α. Θεοφιλία ὁ ἅγιος Ἐπιθουκόλεως κ. κ. ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Αγ. Φωτεινῆς.

Ὁ ἱερολογ. κ. ΓΕΩΡΓΓΙΟΣ ΚΑΠΑΣΧΑΛΗΣ ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Μπαϊράλη.

Οἱ δὲ ἱεροκίτρυκας τῆς Θεοκεντρικῆς Ἀδελφότητος «Ἐξοσέβειας» τὰ κηρύττειν ὡς ἑξῆς.

Ὁ ἱερολογ. κ. Γε. Ὁρμαλῆς π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Αγ. Τροάδος.

Ὁ ἱλλόγ. κ. Π. Καταράκης π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Εὐγενόβου.

Ὁ ἱλλόγ. κ. Β. Εὐδοκίμου π. μ. ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ Μυριακίου.

ΣΗΜ. Τὸ ἐν ταῖς σελήαις προσημειωθὲν κηρύγμα τὴν αὐτῶν παραληφθῆσονται χάριν τῶν ἁγανῶν.

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐν Σμύρνῃ	1 ρ. ἱερογ. 24
» ταῖς Ἐπαρχίαις	» » 30
» τῷ Ἐξωτερικῷ	φρ. 10. 7
» Ἀμερικῇ	» » 10

— Ἐκασταν τεύχος τιμᾶται μετὰ 2:—

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Π. Γ. ΔΟΥΚΕΛΛΗΣ. ΤΥΠΟΙΣ "ἹΕΡΟΥ ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΥ,"